

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

1. ชุดโครงการวิจัย : วิจัยและพัฒนาถั่วลิสง
2. โครงการวิจัย : การทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงเฉพาะพื้นที่
กิจกรรม : -
กิจกรรมย่อย (ถ้ามี) : -
3. ชื่อการทดลอง (ภาษาไทย) : การทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงในพื้นที่จังหวัด
บุรีรัมย์ (Technology Testing and Development for Peanut Production in Buriram
Province)
4. คณะผู้ดำเนินงาน
หัวหน้าการทดลอง : นางสาวสุทธิดา บุชารัมย์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรบุรีรัมย์
ผู้ร่วมงาน : นายเฉลิมพงษ์ ขาวช่วง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรบุรีรัมย์
นายวรยุทธ ศิริชุมพันธ์ ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น

การทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ Technology Testing and Development for Peanut Production in Buriram Province

นางสุทธิดา บุชารัมย์ นายเฉลิมพงษ์ ขาวช่วง นายวรยุทธ ศิริชุมพันธ์
สังกัดศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรบุรีรัมย์ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4

บทคัดย่อ

การทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการทดสอบเพื่อเพิ่มผลผลิต กระจายถั่วลิสงพันธุ์ดีและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตถั่วลิสงหลังนาสู่กลุ่มเครือข่ายผู้ปลูกถั่วลิสงในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการศึกษาตั้งแต่ ปี 2554-2558 รวม 5 ปี ผลการทดสอบ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ปี 2554-2555 ทดสอบเทคโนโลยีการควบคุมโรคโคนเน่าขาด และถั่วลิสงพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูงในพื้นที่ พบว่าผลผลิตถั่วลิสงฝักสดและฝักแห้งในกรรมวิธีทดสอบ สูงกว่ากรรมวิธี

เกษตรกร 36.29 เปอร์เซ็นต์ และ 36.8 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ค่า BCR กรรมวิธีทดสอบปี 2554 และ 2555 เท่ากับ 2.33 และ 3.37 สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 17.79 และ 38.80 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ การป้องกันกำจัดโคนเน่าขาด คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยคาร์เบนดาซิม 50% WP 5 กรัม/เมล็ด 1 กิโลกรัม หรือพบการระบาดของคาร์เบนดาซิมหรือไฮโปโรไดโอน 50% EC อัตรา 50 ซีซี /น้ำ 20 ลิตร ระยะที่ 2 ปี 2556-2557 ทดสอบพันธุ์ที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่ พบว่าผลผลิตฝักแห้งถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 สูงกว่าพันธุ์ไทนาน 9 ขอนแก่น 84-7 และขอนแก่น 84-8 เท่ากับ 42.6 41.5 และ 44.4 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ค่า BCR ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 สูงกว่าพันธุ์ไทนาน 9 ขอนแก่น 84-7 และขอนแก่น 84-8 เท่ากับ 49.3 52.2 และ 50.7 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ การยอมรับเทคโนโลยีทางด้านพันธุ์ เกษตรกรยอมรับถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 100 เปอร์เซ็นต์ เนื่องจาก เก็บเกี่ยวง่าย ผลผลิตสูง เมล็ดเต็ม ฝักโต ผิวฝักขาวนารับประทาน ระยะที่ 3 ปี 2558 ทดสอบเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 ที่ให้ผลผลิตสูง เป็นที่ยอมรับของเกษตรกร ภายใต้สภาพแวดล้อมดินดี น้ำดี และการจัดการดี พบว่า ให้ผลผลิตฝักแห้งเฉลี่ย 345 กิโลกรัม /ไร่ ค่า BCR เฉลี่ย 3.1

คำนำ

ถั่วลิสงเป็นพืชที่ให้ประโยชน์ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค มีสารอาหารที่เป็นประโยชน์แก่ร่างกาย และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่พื้นที่ปลูก เพราะเป็นพืชที่มีจุลินทรีย์ *Bradyrhizobium spp.* ที่อาศัยอยู่ในปมรากสามารถตรึงไนโตรเจนได้ ระหว่าง 80-150 กิโลกรัมไนโตรเจนต่อเฮกตาร์ (Gilleret *al.*, 1987) นอกจากนี้ ถั่วลิสงยังเป็นพืชที่ใช้แรงงานสูง คิดเป็น 70 เปอร์เซ็นต์ ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด โดยใช้ในการปลูก ดูแลรักษา กำจัดวัชพืช และเก็บเกี่ยว จึงถือเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดการอพยพทั้งถิ่นฐานเพื่อไปทำงานทำในแหล่งอื่น (ทักษิณา, 2555) สถานการณ์การผลิตในประเทศไทยพบว่า ภาคเหนือมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ตามลำดับ ปีเพาะปลูก 2549 พบว่าจังหวัดที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด คือ ลำปาง (34,638 ไร่) เชียงใหม่ (17,344 ไร่) และบุรีรัมย์ (12,583 ไร่) (ทักษิณา, 2555) จังหวัดบุรีรัมย์ มีผลผลิตถั่วลิสงเฉลี่ย 237 กิโลกรัมต่อไร่ ช่วงฤดูปลูกถั่วลิสงที่สำคัญ คือ ถั่วลิสงหลังนา เขตชลประทาน คิดเป็น 60 เปอร์เซ็นต์ของการผลิตในฤดูแล้งทั้งหมด ปัญหาสำคัญที่พบในขั้นตอนการผลิตถั่วลิสงในพื้นที่ คือ การระบาดของโรคโคนเน่าขาด (*Aspergillus niger*) ระยะแรกพืชจะมีอาการเหลือง ต่อมาจะเหี่ยวตายทั้งต้น (วุฒิสักดิ์, 2554) ผลจากการระบาดของโรครดดังกล่าว ทำให้ผลผลิตถั่วลิสงในพื้นที่ลดลงถึง 70 เปอร์เซ็นต์ และอีกสาเหตุหนึ่ง คือการขาดแคลนพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูง ต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืช เป็นที่ยอมรับของผู้ผลิตและผู้บริโภคพันธุ์ถั่วลิสงที่เกษตรกรใช้ปลูกมานาน คือ พันธุ์ไทนาน 9 ซึ่งเมล็ดมีขนาดเล็ก และเป็นพันธุ์ที่แสดงปฏิกิริยาอ่อนแอต่อโรคโคนเน่าขาดปานกลาง (วุฒิสักดิ์และคณะ, 2538) ดังนั้น การนำเอาเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตถั่วลิสง ที่ผ่านการวิจัยและพัฒนาจนประสบความสำเร็จจากศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น ทั้งทางด้านพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ขอนแก่น 6 ซึ่งเป็นพันธุ์ถั่วลิสงเมล็ดโต ให้ผลผลิตฝักแห้งสูงในฤดูแล้ง

เฉลี่ย 578 กิโลกรัมต่อไร่ (สมจินตนา, 2555) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ให้น้ำได้ในฤดูแล้ง (ทิตยา, 2553) เทคโนโลยีการการป้องกันกำจัดโรคโคนเน่าขาด และเทคโนโลยีทางการเพิ่มผลผลิตอื่นๆ มาทดสอบ ปรับใช้และขยายผลในพื้นที่ น่าจะเป็นแนวทางหนึ่งในการเพิ่มผลผลิตและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

วิธีดำเนินการ

การทดสอบเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงเฉพาะพื้นที่ จ.บุรีรัมย์ ตั้งแต่ปี 2554-2558 รวม 5 ปี แบ่งการทดสอบออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ปี 2554-25552 ปี ทดสอบเทคโนโลยีการควบคุมโรคโคนเน่าขาด และถั่วลิสงพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูงในพื้นที่

ระยะที่ 2 ปี 2556-2557.....2 ปี ทดสอบพันธุ์ที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่

ระยะที่ 3 ปี 2558.....1 ปี ทดสอบเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 ที่ให้ผลผลิตสูงเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร ภายใต้สภาพแวดล้อมดินดี น้ำดี และการจัดการดี

การทดสอบเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงเฉพาะพื้นที่ ปี 2554-2555 (ระยะที่ 1)

ประเด็นการทดสอบ

ลำดับที่	พื้นที่จังหวัด	ประเด็นการทดสอบ	จำนวนเกษตรกรร่วมทดสอบ (ราย)
9	บุรีรัมย์	ปัญหาผลผลิตต่ำ เนื่องจาก โรคโคนเน่าขาด การขาดแคลนถั่วลิสงพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูงในพื้นที่	10 ราย/ 10 ไร่

วิธีทดสอบ

วัสดุอุปกรณ์	กรรมวิธีทดสอบ	กรรมวิธีเกษตรกร
1. พันธุ์	ขอนแก่น 6	ไทนาน 9
2. พื้นที่	หลังนาเขตชลประทาน	หลังนาเขตชลประทาน
3.การปลูก	หยอดหลุม ระยะ 25x25 เซนติเมตร	หยอดหลุม ระยะ 25x25 เซนติเมตร

4. อัตราเมล็ดพันธุ์	25 กิโลกรัม/ไร่	25 กิโลกรัม/ไร่
5. สารคลุกเมล็ด	คาร์เบนดาซิม 50% WP 5 กรัม/เมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม	ฟูราดาน อัตรา 1 กิโลกรัม/เมล็ดพันธุ์ 25 กิโลกรัม
6. ปุ๋ยเคมี	12-24-12 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่	12-24-12 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่
7. โดโลไมท์	200 กิโลกรัม/ไร่	-
8. สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	(พ่นเมื่อพบการแพร่ระบาดของศัตรูพืชในระดับเศรษฐกิจ)	(พ่นเมื่อพบการแพร่ระบาดของศัตรูพืชในระดับเศรษฐกิจ)
9. ไรโซเปียม	คลุกไรโซเปียม อัตรา 200 กรัม ต่อเมล็ดพันธุ์ 15 กิโลกรัม/ไร่	-

การทดสอบเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงเฉพาะพื้นที่ ปี 2556-2557 (ระยะที่ 2)

ประเด็นการทดสอบ

ลำดับที่	พื้นที่จังหวัด	ประเด็นการทดสอบ	จำนวนเกษตรกรร่วมทดสอบ (ราย)
9	บุรีรัมย์	ขอนแก่น 6 ให้ผลผลิตสูง แต่อายุยาว การปลูกหลังนา มีปัญหาในการเก็บเกี่ยว	10 ราย/ 20 ไร่

วิธีทดสอบ

วัสดุอุปกรณ์	กรรมวิธีทดสอบ
1. พันธุ์พืช	ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 84-7 84-8 และ ไทนาน 9
2. อัตราเมล็ดพันธุ์	25 กก./ไร่
3. พื้นที่	หลังนาเขตชลประทาน
4. การปลูก	หยอดหลุม

5. ระยะปลูก 25*25 ซม.
- 4.ปุ๋ยเคมี 16-16-8 อัตรา 30 กก./ไร่
6. สารคลุกเมล็ด คาร์เบนดาซิม 50% WP 5 กรัม/เมล็ด 1 กก.
- 7.สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (พ่นเมื่อพบการแพร่ระบาดของศัตรูพืชในระดับเศรษฐกิจ)
8. วัสดุปรับปรุงดิน ปูนขาว
- 9.การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

การทดสอบเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงเฉพาะพื้นที่ ปี 2558 (ระยะที่ 3)

ประเด็นการทดสอบ

ลำดับที่	พื้นที่จังหวัด	ประเด็นการทดสอบ	จำนวนเกษตรกรร่วมทดสอบ (ราย)
9	บุรีรัมย์	ทดสอบเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 ที่ให้ผลผลิตสูง เป็นที่ยอมรับของเกษตรกร ภายใต้สภาพแวดล้อมดินดี น้ำดี และการจัดการดี	10 ราย/ 10 ไร่

วิธีทดสอบ

วัสดุอุปกรณ์	กรรมวิธีทดสอบ
1. พันธุ์พืช	ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6
2. อัตราเมล็ดพันธุ์	25 กก./ไร่
3. พื้นที่	หลังนา
4. การปลูก	หยอดหลุม

- 5.ปุ๋ยเคมี 16-16-8 อัตรา 30 กก./ไร่
6. สารคลุกเมล็ด คาร์เบนดาซิม 50% WP 5 กรัม/เมล็ด 1 กก.
- 7.สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (พ่นเมื่อพบการแพร่ระบาดของศัตรูพืชในระดับเศรษฐกิจ)
- 8.การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

ผลการทดสอบ

ปี	วิธี	นน. 100 เมล็ด(ก.)	% กะเทาะ	ผลผลิต ฝักแห้ง (กก./ไร่)	รายได้ (บ./ไร่)	ต้นทุน (บ./ไร่)	ผล ตอบแทน (บ./ไร่)	BCR
2554	เกษตรกร	30.8	63.7	238	8,330.00	4,380.00	3,964.00	1.9
	ทดสอบ	65.7	67.8	340	11,914.00	5,111.00	6,803.00	2.3
2555	เกษตรกร	34.6	65.4	236	8,260.00	4,035.00	4,225.00	2.1
	ทดสอบ	71.3	68.2	409	18,423.00	5,473.40	12,949.60	3.4
2556	ขอนแก่น 6	68.0	70.1	380	17,100.00	5,304.50	11,795.50	3.2
	ไทรโยค 9	32.2	68.0	212	7,420.00	4,712.70	2,707.30	1.6
	ขอนแก่น84-7	48.6	65.3	216	6,480.00	4,770.00	1,710.00	1.4
	ขอนแก่น84-8	30.0	65.1	241	8,435.00	5,004.30	3,430.70	1.7
2557	ขอนแก่น 6	70.4	77.6	514	23,112.00	6,328.00	16,784.00	3.7
	ไทรโยค 9	35.3	72.9	301	9,024.00	4,717.00	4,307.00	1.9
	ขอนแก่น84-7	52.3	69.1	307	9,216.00	4,846.00	4,370.00	1.9
	ขอนแก่น84-8	28.4	63.1	256	7,680.00	4,587.00	3,093.00	1.7
2558	ทดสอบ	79.0	68.1	345	14,564.00	4,662.00	9,902.00	3.1

หมายเหตุ: ให้ใช้ค่าเฉลี่ยจากเกษตรกรทั้งหมด

ผลการทดลองและวิจารณ์

ผลการทดสอบเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงเฉพาะพื้นที่ จ.บุรีรัมย์ ตั้งแต่ปี 2554-2558 รวม 5 ปี
ปี 2554-2555 ทดสอบเทคโนโลยีการควบคุมโรคโคนเน่าขาด และถั่วลิสงพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูงใน
พื้นที่ พบว่า

ผลผลิต ผลผลิตถั่วลิสงฝักสดและฝักแห้งในกรรมวิธีทดสอบ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 36.29 เปอร์เซ็นต์ และ 36.8 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ปี 2554 ราคาถั่วลิสงฝักแห้ง 35 บาท/กิโลกรัม ปี 2555 เฉพาะกรรมวิธีทดสอบ ราคา 45 บาท/กิโลกรัม ส่งให้ผลตอบแทนอัตราส่วนรายได้ต่อการลงทุน (BCR) กรรมวิธีทดสอบปี 2554 และ 2555 เท่ากับ 2.33 และ 3.37 สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 17.79 และ 38.80 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 เป็นที่ต้องการของตลาด ขายได้ราคาดี อย่างไรก็ตาม ทั้ง 2 กรรมวิธีมีค่า BCR มากกว่า 1 แสดงให้เห็นว่า รายได้มากกว่ารายจ่าย คำนวณค่าต่อการลงทุน มีกำไรมีความเสี่ยงน้อย สามารถทำการผลิตได้

การระบาดของโรค-แมลงศัตรูพืช และระดับความเสียหาย ตลอดฤดูปลูก ไม่พบการแพร่ระบาดของแมลงศัตรูพืช แต่พบการแพร่ระบาดของโรคโคนเน่าขาด เข้าทำลายตั้งแต่ถั่วลิสงระยะกล้า - 47 วัน หลังออก ความเสียหายตั้งแต่ระดับ 1-2 (0 - 45 เปอร์เซ็นต์) พบระบาดในระยะพืชมอก - ระยะกล้า (14 วัน หลังออก) ลักษณะความเสียหาย คือ ต้นตาย ถ้าเข้าทำลายในระยะต้นโต (ออกดอกติดฝัก) ลักษณะความเสียหาย คือ ผลผลิต และ เปอร์เซ็นต์กะเทาะต่ำ สอดคล้องกับการรายงานของ วุฒิสักดิ์ (2554) รายงานว่าการเข้าทำลายของโรคโคนเน่าขาด ในระยะต้นโต (ออกดอกติดฝัก) ต้นพืชจะรอดตาย แต่ออกดอกติด-ฝักน้อย ส่งผลให้ผลผลิต และ เปอร์เซ็นต์กะเทาะต่ำ

การยอมรับเทคโนโลยีกรมวิชาการเกษตรของเกษตรกร เกษตรกรยอมรับ 100 เปอร์เซ็นต์ ได้แก่ ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 การคลุมเมล็ดด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดโรคเน่าขาด การปลูกแบบหยอดหลุม การยกร่องปลูก การพ่นสารเคมีเมื่อพบการแพร่ระบาดของศัตรูพืชในระดับเศรษฐกิจ และการตากถั่วลิสงบนวัสดุรอง

อย่างไรก็ตาม ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 มีเงื่อนไขว่า อายุเก็บเกี่ยวฝักแห้งเพื่อใช้ทำพันธุ์ค่อนข้างยาว (ประมาณ 110-120 วัน) ซึ่งเป็นปัญหาสำหรับเกษตรกรที่ปลูกซ้ำ เนื่องจาก การเก็บเกี่ยวช้า และเกษตรกรที่เข้าพื้นที่นาเขตชลประทานเพื่อปลูกถั่วลิสง

ปี 2556-2557 ทดสอบพันธุ์ที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่ พบว่า

ผลผลิต ผลผลิตฝักแห้งในถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 สูงกว่าพันธุ์ไทนาน 9 ขอนแก่น84-7 และ ขอนแก่น 84-8 เท่ากับ 42.6 41.5 และ 44.4 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ผลตอบแทนอัตราส่วนรายได้ต่อการลงทุน (BCR) ในถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 สูงกว่าพันธุ์ไทนาน 9 ขอนแก่น84-7 และขอนแก่น 84-8 เท่ากับ 49.3 52.2 และ 50.7 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

การระบาดของโรค-แมลงศัตรูพืช และระดับความเสียหาย ตลอดฤดูปลูก ไม่พบการแพร่ระบาดของแมลงศัตรูพืชที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ

การยอมรับเทคโนโลยีกรมวิชาการเกษตรของเกษตรกร เกษตรกรยอมรับ 100 เปอร์เซ็นต์ ได้แก่ ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 เนื่องจาก เก็บเกี่ยวง่าย ผลผลิตสูง เมล็ดเต็ม ฝักโต ผิวฝักขาวน่ารับประทาน พันธุ์ไท

นาน 9 เกษตรกรยอมรับ 50 เปอร์เซ็นต์ เนื่องจาก ทนแล้ง เมล็ดเต็ม เนื้อแน่น พันธุ์ขอนแก่น 84-8 เกษตรกรยอมรับ 50 เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากผลผลิตสูง มีรสชาติหวาน และ พันธุ์ขอนแก่น 84-7 เกษตรกรไม่ยอมรับ เนื่องจาก เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวฝักเน่าและหลุดง่าย ทำให้สูญเสียผลผลิตเมื่อเก็บเกี่ยว

ปี 2558 ทดสอบเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 ที่ให้ผลผลิตสูง เป็นที่ยอมรับของเกษตรกร ภายใต้สภาพแวดล้อมดินดี น้ำดี และการจัดการดี จากเกษตรกร 10 ราย พบว่า ให้ผลผลิตฝักแห้งเฉลี่ย 345 กิโลกรัม /ไร่ ผลตอบแทนอัตราส่วนรายได้ต่อการลงทุน (BCR) เฉลี่ย 3.1

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

1. การป้องกันกำจัดโรคโคนเน่าขาดที่ได้ผลดี คือ คลุกเมล็ดก่อนปลูกคาร์เบนดาซิม 50% WP 5 กรัม/เมล็ด 1 กิโลกรัม หรือพบการระบาดพ่นคาร์เบนดาซิมหรือไฮโปรไดโอน 50% EC อัตรา 50 ซีซี /น้ำ 20 ลิตร

2. ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 ให้ผลผลิตสูง ภายใต้สภาพแวดล้อม ดินดี น้ำดี การจัดการดี การปลูกหลังนาเพื่อเก็บผลผลิตฝักแห้ง ต้องเลือกพื้นที่และช่วงเวลาปลูก ให้สัมพันธ์กับอายุการเก็บเกี่ยว การปลูกเพื่อจำหน่ายฝักสด ไม่เก็บทำพันธุ์สามารถปลูกเข้าถึงช่วงกลางเดือนมกราคมได้

3. เทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงเฉพาะพื้นที่ จ.บุรีรัมย์ คือ ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 การคลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดโรคเน่าขาด การปลูกแบบหยอดหลุม การยกร่องปลูก การพ่นสารเคมีเมื่อพบการแพร่ระบาดของศัตรูพืชในระดับเศรษฐกิจ และการตากถั่วลิสงบนวัสดุรอง

การขยายผล

จังหวัดบุรีรัมย์ มีเกษตรกรร่วมทดสอบ ปี 2554-58 รวม 50 ราย

ปี 2555 มีการขยายผลไปยังเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียง 10 ราย

ปี 2556 มีการขยายผลไปยังเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียง 20 ราย

ปี 2557 มีการขยายผลไปยังเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียง 20 ราย

ปี 2558 มีการขยายผลไปยังเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียง 30 ราย

ปี 2559 มีการขยายผลไปยังเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียง 50 ราย

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

จัดทำแปลงต้นแบบ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงที่ได้สู่เกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดใกล้เคียง โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ชลประทานที่มีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิตถั่วลิสงโดยการใช้น้ำให้ได้ประโยชน์สูงสุด

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณเกษตรกรผู้ร่วมงานทุกสอบ หน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรที่สนับสนุนงบประมาณในการขยายผล

เอกสารอ้างอิง

- ทักษิณา ศันสยะวิชัย. 2555. เทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง. ผลงานวิจัยการปรับปรุงพันธุ์ถั่วลิสงและการเลือกผลิตผลให้เหมาะสมกับพื้นที่. เอกสารประกอบการประชุมโครงการทดสอบเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงเฉพาะพื้นที่ ปี 2556. วันที่ 22-23 พฤศจิกายน 2555 สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 จังหวัดขอนแก่น. 13 หน้า.
- ทิตยา ประเสริฐกุล. 2553. พันธุ์ถั่วลิสง. เอกสารประกอบการบรรยายในการฝึกอบรมหลักสูตร การตรวจสอบพันธุ์ป่นในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์หลักพืชไร่ตระกูลถั่ว. วันที่ 29-30 มิถุนายน 2553 ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่นจังหวัดขอนแก่น หน้า 130-139.
- วุฒิสักดิ์ บุตรธนู มณฑิธร โสมภีร์ และ ธนิต โสภโณดร . 2538. ปฏิกริยาของถั่วลิสงบางสายพันธุ์ต่อโรคโคนเน่าขาดที่เกิดจากเชื้อรา *Aspergillus niger* หน้า 180-187 ใน : รายงานผลการวิจัยปี 2538 ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น (เล่มที่ 1) ถั่วลิสง ถั่วเหลือง และพืชไร่อื่นๆสถาบันวิจัยพืชไร่ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- วุฒิสักดิ์ บุตรธนู. 2554. โรคของถั่วลิสงที่สำคัญและการป้องกันกำจัด. เอกสารประกอบการบรรยายในการฝึกอบรมหลักสูตร การใช้เทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตถั่วเหลือง ถั่วเขียวและถั่วลิสง. วันที่ 21-22 กรกฎาคม 2554 ณ ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท จังหวัดชัยนาท หน้า 72-97.
- สมจินตนา ทุมแสน. 2555. ผลงานวิจัยการปรับปรุงพันธุ์ถั่วลิสงและการเลือกผลิตผลให้เหมาะสมกับพื้นที่. เอกสารประกอบการประชุมโครงการทดสอบเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงเฉพาะพื้นที่ปี 2556.

วันที่ 22-23 พฤศจิกายน 2555 สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 จังหวัดขอนแก่น. 7 หน้า.

Giller, K.E., P.T.C.Nambiar, B. Srinivasa Rao, P.J. Dart and J.M.Day. 1987. A comparison of nitrogen fixation in genotype of groundnut (*Arachis hypogaea* L.) using N-isotope dilution. Biol. Fertil. Soil : 23-25.